ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਵਿਜਯਨਗਰਮ ਚਿਨਾ ਰੇਡੱਪਾ

(2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1313)

28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2023

[ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 – ਉਪਧਾਰਾ 426(2)(ਬੀ), 427(2)- ਵਿਚਕਾਰ ਇੰਟਰਪਲੇਅ – ਆਯੋਜਿਤ: ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 426 ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਇਸ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਪਰ ਧਾਰਾ 427, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਵੇਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਹੈਂਡਲ ਕੀਤਾ ਜਾਏ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 427(2) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੇਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਦੇਤੇਨੁ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ - ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1313।

2022 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 36742 ਵਿੱਚ ਅਮਰਾਵਤੀ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 08.12.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮਹਿਫੂਜ਼ ਅਹਿਸਾਨ ਨਾਜ਼ਕੀ, ਕੇਵੀ ਗਿਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਟੀ ਵਿਜਯਾ ਭਾਸਕਰ ਰੈੱਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਤੀ ਰਿਚਾਰੀਆ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਦਾਮਾ ਸ਼ੇਸ਼ਾਦਰੀ ਨਾਇਡੂ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਾਈ ਅਮਿਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੰਖੁਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਵਨਾ ਦੁਹੂਨ, ਅਭਿਯੁਦਯਾ ਵਤਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਿਤਾ ਕੇ. ਨਾਇਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਸੀ.ਬੀ., ਐਡਵ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਫੈਸਲਾ

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ,

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਕਡਪਾ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਮ ਪੀ. ਰੈਡੀ ਭਾਸਕਰ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 5357).

ਅਸੀਂ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਸ਼ਾਦਰੀ ਨਾਇਡੂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

27.05.2001 ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 302 ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 (ਛੋਟੇ " ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ." ਲਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 139/2006 ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 19.12.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਟੇਨੂ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਵਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭੱਜਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 365 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 260/2006 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਨੰਬਰ 121 ਮਿਤੀ 14.08.2022, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 175 ਉਮਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਸਰੇ ਭੱਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 15.08.2022 ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਤਹਿਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਕਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 260/2006 'ਚ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ 'ਚ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇ | ਇਸ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਜੀਜਾ ਨੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਵਾਲ ਹੈ ਉਹ ਧਾਰਾ 426 ਅਤੇ 427 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"426. ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।- (1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ, ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, -

(ਏ) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ;

(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਭੱਜਣ ਵੇਲੇ, ਉਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹੋਰ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

427. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ-(1) ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੈਦ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਅਜਿਹੀ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 122 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ.

(2) ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਅਜਿਹੀ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਟੇਨੂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 426(2)(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਕੀਨ ਧਾਰਾ 426(2)(ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਭੱਜਣ ਵੇਲੇ ਉਸਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਮਰ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ (ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋ) ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜੇ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 426(2)(ਬੀ) ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 426(2)(ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਜੋ ਬਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਧਾਰਾ 427(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 427(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 426 ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਇਸਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਬਿਧਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ 427, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮਰ ਕੈਦੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 427(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਦਾ ਸੁਣਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੈ

ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਸਹਾਇਕ: ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਿਰੰਗ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE